

Стол са святлафорам і дзесяць асноўных кірункаў у рабоце

«КАМУ патрэбны сельскія Саветы і чым яны наогул займаюцца?» — такое пытанне часам задаюць вяскоўцы, калі хочуць панаракаць на мясцовыя ўлады. Па адказ на яго мы звярнуліся да Мікалая МІСЮРЫ, які ўзначальвае Лепельскі раённы Савет дэпутатаў ужо 10 гадоў.

— У чым жа, Мікалай Мікалаевіч, заключаецца праца старшыні сельскага Савета?

— Назва пасады кажа сама за сябе — клопат пра дабрабыт вясковых жыхароў. Калі ў горадзе можна звярнуцца з праблемай адразу ў некалькі службаў, то на вёсцы пытанні вырашаць больш складана. Для сябе і падначаленых я вылучаю дзесяць кірункаў працы: найперш гэта добраўпарадкаванне ў населеных пунктах і вакол іх, на могілках, на месцах воінскага пахаванняў і гэтак далей. Сацыяльная работа скіравана на дапамогу найбольш уразлівым групам жыхароў — адсочваем, наколькі яны забяспечаныя ўмовамі, ці ёсць магчымасць карыстацца льготамі дзяржавы. Нямаю часу займае трэці блок працы, звязаны з прафілактыкай правапарушэнняў і супрацьпажарнай бяспекай. Для вёскі цяпер асабліва балючая праблема алкагалізму. Ёй займаюцца спецыяльныя камісіі, але старшыня ўсё роўна павінен ведаць сітуацыю ў кожнай мясцовасці. Ён унікае і ў вядзенне падсобных гаспадарак, дапамагае вяскоўцу знайсці тэхніку для апрацоўкі прысядзібнага ўчастка, кантралюе збор малака і чыпіраванне жывёлы. Яшчэ сельскія Саветы павінны падтрымліваць і развіваць аграэкатурызм. Так, у Лепельскім раёне каля 30 аграсядзіб, па суседстве знаходзіцца Бярэзінскі біясферны запаведнік, а частку азёраў мы здаём у арэнду. Так што важна навучыцца майстэрству знаходзіць кампраміс паміж бакамі. Кантроль за работай электрасетак, паштовай, тэлефоннай сувязі, забеспячэнні вяскоўцаў таварамі — вось асноўны «букет» пытанняў, якія вырашае старшыня з году ў год як на мясцовым, так і на раённым узроўні.

— А па якім прынцыпе размяркоўваюцца сродкі для выканання пералічаных задач?

— Тут трэба згадаць яшчэ адну асноўную функцыю Саветаў дэпутатаў — зацвярджэнне плана сацыяльна-эканамічнага развіцця і гадавога бюджэту. Інакш кажучы, прапісваем, на якія работы і ў якім аб'ёме выдзяляць сродкі. Як толькі старшыня на месцах даведваюцца сумы, што трапяць на баланс сельсавета, яны складаюць адпаведны пералік мерапрыемстваў і падчас пасяджэння прэзідыума абараняюць праект запланаваных работ. Зразумела, што канчатковую і беспаваротную версію распрацаваць немагчыма, бо не бывае жыцця без непрадбачаных абставін — напрыклад, частка фінансаў можа пайсці на ліквідацыю стыхійных бедстваў. Наогул, я думаю, што перад тым, як патрабаваць прадукцыйнасць працы, трэба стварыць умовы, даць крыніцу фінансавання. Бо калі мы не падсілкуем планы матэрыяльна, то яны так і застануцца на паперы.

— Хто трапляе на пасаду старшыні сельскага Савета? Ці існуе «школа маладога кіраўніка»?

— Заўважу, што на гэту пасаду мясцовыя жыхары прасоюцца сябе не спяшаюцца, усё больш прыходзяць па прапанове. Мы падбіраем кандыдатаў па іх здольнасцях — прыглядаемся напачатку да таго, як чалавек працягвае сябе на працы. Таму выпадковыя людзі сюды не трапляюць. Хаця ініцыятыве ніхто не перашкаджае, напрыклад, у Бароўскім сельскім Савеце жанчына, якая працавала фармацэўтам, прапанавала сваю кандыдатуру і перамаг-

ла ў тайным галасаванні. Потым яна праявіла сябе здольным кіраўніком.

Каб стаць старшыня сельскага Савета, чалавек, згодна з заканадаўствам, павінен быць дэпутатам сельскага Савета, гэта значыць, людзі яго ўжо абралі як прадстаўніка сваіх інтарэсаў. Работа народных абраннікаў не мае матэрыяльнай узнагароды, гэта, хутчэй, грамадскі абавязак, але ў дэпутата ёсць права першачарговага звароту да ўлад. На мой погляд, падобнай справай павінны займацца людзі з досведам кіраўніка. У такім выпадку ў іх з'явіцца больш магчымасцяў, а вырашаць яны будуць знаёмыя пытанні.

Напачатку новы старшыня сельскага Савета ездзіць на стажыроўку да калег. Потым каардынуе работу разам са старшынёй раённага Савета дэпутатаў. У нашым раёне ўведзена практыка штотыднёвай справаздачы. «Нічога не забывае і не даруе», — так жартуюць пра мяне падначаленыя, бо ўсе значныя пытанні трымаю ў табліцы на стале. Акрамя яе там ляжыць ліст са зваротамі ад жыхароў, размаляваны нахшталь святлафора. Зялёныя радкі абазначаюць, што праблема вырашана, чырвоныя нагадваюць, што чалавек усё яшчэ чакае рэакцыі на свой запыт.

« Мясцовыя органы самакіравання могуць падштурхнуць улады да змен, калі будуць займацца праблемай сістэматычна.

— Якім чынам можна папрасіць дапамогі ў старшыні раённага Савета дэпутатаў і калі чакаць адказу?

— Старшыня ездзіць па раёне не кожны дзень, але дастаткова часта. Напрыклад, бывае на месцах, дзе ёсць скаргі ад мясцовых жыхароў на выкананне работ. Аглядае ўчасткі, па якіх нядаўна службы давалі справаздачу, і правярае якасць выканання. Што датычыцца мяне, то кожны месяц некалькі гадзін вяду прыём у якім-небудзь сельсавеце, выязджаю з інфармацыйнымі групамі. Кожную суботу на званкі гарачай лініі адказваю альбо я, альбо старшыня райвы-

канкама, альбо адзін з намеснікаў. Пытанні бываюць самыя розныя, як і стаўленне да іх. Напрыклад, калі бабуля скардзіцца на стыхійную звалку побач з яе домам — даручаю дырэктару ЖКГ адправіць туды машыну і прыбраць смецце бясплатна. У той жа час, калі жанчына просіць спілаваць дрэва на магіле мужа, якое яна некалі пасадзіла сама, то я, канешне, прапаную ёй спецыялістаў, але паслуга будзе платнай.

Звычайна з кожным, хто звяртаецца ў сельвыканкам, стараюся потым звязацца і спытаць, ці задаволеная яго просьба, але здараецца, што выканаць патрабаванне скаргніка немагчыма. Так, памятаю, чалавек папрасіў дапамагчы з працаўладкаваннем. Я тэлефаную кіраўніку гаспадаркі і высвятляю, што мужчыну прапаноўвалі месца пастуха, а ён хацеў быць толькі вартаўніком, пры тым што патрэбы ў вартаўніках прадпрыемства не мела.

— Наколькі рэальна старшыня сельскага Савета ўплывае на пытанні па-за мясцовым маштабам?

— У сельскія Саветы рэгулярна прыязджаюць аглядальнікі з раёна, вобласці. Тут важна падтрымліваць добрыя стасункі і памятаць, што мы займаемся адной справай. У прынцыпе мясцовыя органы самакіравання могуць падштурхнуць улады да змен, калі будуць займацца праблемай сістэматычна. Мне прыходзіць на памяць выпадак, які датычыўся Указа Прэзідэнта № 667. Раней сродкі, якія зарабляў сельскі Савет продажам зямельных участкаў праз аукцыён, можна было скіроўваць на стварэнне інфраструктуры і толькі ў вёсцы, дзе купілі зямлю. Аднак калі там дарогі і так былі падсыпаны, а электрычнасць падведзена, мы не маглі скарыстацца дадзенай крыніцай бюджэту для іншых патрэб. Я пісаў лісты да старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па бюджэце і фінансах з прапановай перагледзець парадак размеркавання сродкаў, заручыўся падтрымкай, і ў выніку ўлады паставіліся да праблемы па-іншаму. Цяпер вывучаныя грошы сельвыканкамы выкарыстоўваюць на патрэбы добраўпарадкавання і лепш уяўляюць, як гаспадарыць на зямлі.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ.

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

ПРА ВЫРАШАНАЕ І НЯВЫРАШАНАЕ

Хатлянская зона, так склалася, на працягу многіх гадоў была крыху больш праблемнай для раённых улад, чым іншыя тэрыторыі Уздзеншчыны. Магчыма, таму, што гэта аддалены ад райцэнтра вёскі (а іх вакол Хатлян і Таўкачэвіч некалькі дзясяткаў) і, у адрозненне ад азерска-дзешчанскага краю, тут куды горшыя транспартныя зносіны і з Уздой, і са сталіцай. Па-другое, аграгарадок Хатляны, куды ўключаны адміністрацыйныя цэнтры аднайменнага ААТ і агракамбіната «Белая Русь», самы буйны пасля горада населены пункт у раёне: тут жыве звыш тысячы афіцыйна зарэгістраваных жыхароў, а ў цэлым па сельскім Савеце — без малага дзве тысячы. Зыходзячы з дзвюх першых прычын, гэтымі праблемамі ў свой час умела маніпулявалі прадстаўнікі розных партый і рухаў.

Калі чатыры гады таму на пасаду дырэктара агракамбіната прызначылі Уладзіміра Сяброўскага, а пасля прапанавалі стаць і дэпутатам сельскага Савета, яму такая «спадчына» была вядома. Але кіраўніка любога ўзроўню не павінны палохаць падобныя цяжкасці: калі табе даверылі калектыў і прадпрыемства, значыць, трэба адказваць за ўсё, што там адбываецца.

— Неяк да нас у пасёлак завітаў адзін з былых дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Ён быў здзіўлены: на афіцыйна прызначаны час прыёму прыйшло зусім няшмат людзей, хоць і праблемы пэўныя існавалі. У такіх выпадках, кажучы, адно з двух: або цяжкасцяў няма, або выбаршчыкі перасталі верыць кіраўніку, дэпутату, таму і не прыходзяць. А я растлумачыў так. Для мяне не існуе дзядурных — раз на месяц — сустрэч, і на дзвярах майго рабочага кабінета хоць і напісана, што прыём грамадзян вядзецца двойчы на тыдзень, але ўсе ў акрузе ведаюць: Сяброўскага можна кожны дзень застаць у кабінце з сямі гадзін раніцы

І вытворчыя, і дэпутацкія справы Уладзіміра СЯБРОЎСКАМУ нярэдка даводзіцца вырашаць разам з начальнікам жывёлагадоўчага комплексу Таццянай СЕЛІВОНЧЫК.

і, пакуль не закруцілася руціна неадкладных службовых спраў, вырашыць тое ці іншае пытанне. І на працягу дня мой тэлефон даступны для кожнага. Для мяне важна спрагназаваць, прадухіліць непажаданыя вынікі, каб пасля не траціць куды больш часу і сродкаў на ліквідацыю ўпушчанага.

Чым былі запоўнены дэпутацкія будні Уладзіміра Сяброўскага? Звычайнымі справамі. Хтосьці просіць пасады іначэй у рамоне жылля. Іншыя сігналізуюць, што трэба расчысціць дарогу ад снегу (па дамоўленасці з сельскім Саведам гэта работа выконваецца транспартам агракамбіната ў розных населеных пунктах). Камусьці спатрэбілася зала для сямейнай урачыстасці ці жалобнага стала. Зварнулася адміністрацыя школы — папрасіла дапамагчы ў набыцці сталю, іншай мэблі. Цяпер трэба думаць, за кошт якіх сродкаў набыць кухоннае абсталяванне для дзіцячага садка...

На працягу некалькіх гадоў людзі прасілі пракласці трактар ад школы ў старым цэнтры Хатлян да павароту на

комплекс. А гэта амаль 700 метраў. Для выканання наказу спатрэбіліся немалыя сродкі, але нарэшце мінулаі восенню справу давалі да канца, і цяпер вяскоўцы і ў цёмны час сутак могуць хадзіць без апаскі трапіць пад колы машыны...

— Але, на жаль, часам нават наяўнасць фінансаў не дазваляе перамагчы ведамасную няўзгодненасць. Не раз выбаршчыкі скардзіліся на нязручны графік работы паштовага аддзялення: працуюць там якраз у тыя гадзіны, калі значная частка насельніцтва таксама знаходзіцца на працы. Але змяніць сітуацыю не ўдаецца, — кажа дэпутат.

Яшчэ адна даўняя праблемная сітуацыя — транспартныя зносіны. З Узды ў Хатляны аўтобус прыходзіць двойчы на дзень, раніцай і вечарам. Яшчэ школьны аўтобус дзяцей развозіць. Але вяскоўцам нязручна, прыехаўшы ў райцэнтр па дробязнай справе раніцай, вяртацца дамоў позна вечарам. І ў Мінск ды назад прыехаць — праблема. Зайздросціць мясцовы люд тым, хто жыве ўздоўж Слуцкай трасы, дзе маршруткі амаль праз паўгадзіны ходзяць. Дэпутаты неаднаразова падключаліся да вывучэння сітуацыі, а старшыня Мінскага абласнога Савета Іван Ліпніцкі пасады іначэй, каб маршруткі прыватнікаў заходзілі ў Хатляны. Праўда, з часам высветлілася, што тыя некалькі рэйсаў у дзень не заўсёды запатрабаваны. Таму неўзабаве... зноў скасавалі такія заезды. Але Уладзімір Сцяпанавіч лічыць, што яшчэ не раз даведзецца і розным інстанцыям, і дэпутатам наступнага склікання вяртацца да гэтага пытання.

— А яшчэ хочацца спадзявацца, што будзе ажыццёўлена прыгожая мара многіх хатлянцаў: у цэнтры вёскі з'явіцца прыгожае месца адпачынку. Для гэтага неабходна пачысціць азяро, крыху пашырыць яго, устаанавіць лаўкі, месца для пераадзвання, альтанку... Канешне, эканамічная сітуацыя цяпер няпростая, ёсць шмат больш актуальных праблем. Але ж не хлебам адзіным...

Віктар САБАЛЕЎСКІ.

ЗВЯЗДА